

højtærede Minister ikke mindre end Fler-
tallet. Den ærede Ordfører har dog paa
dette Punkt ikke lagt tilstrækkelig Mærke til,
hvad Ministeren udtalte. For det første
indrømmede den højtærede Minister, at min
Ændring pegede i den rigtige Retning, men
saa udtalte ganske vist Ministeren, at han
forbavledes noget over, at jeg kunde forene
det med mit Syn paa Lovforslagets Hoved-
øjemed, som skulde være at stille baade Præster
og Menighedsmedlemmer frit over for hin-
anden. Det kommer af, at den højtærede
Minister, ligesom den højtærede Ordfører,
ikke har lagt tilstrækkelig Mærke til, hvad
jeg lige fra Begyndelsen af har sagt om
dette bestemte Punkt. Jeg har sagt, at jeg
ønskede borgerligt Egtstabs Indgaaelse med
derefter paafølgende frivillig kirkelig Handling,
for at Præsten paa dette Punkt skal komme til
at staa, ligesom han staa over for andre kirke-
lige Handlinger, og komme til at staa lige
over for Menneſter, som frivillig begære denne
Handling udført i Kirken. Det er nemlig
saaledes — det er bekendt for dem alle —
at der ikke længere er Daabstvang her i
Landet. Naar Forældrene komme og for-
lange deres Børn døbte i Kirken, er det
frivillig fra deres Side. Der er heller ikke
Altergangstvang. Naar Folk komme og for-
lange at gaa til Alters, er det frivillig fra
deres Side. Præsten staa her hver Gang
lige over for en kirkelig Handling, som han
skal udføre, naar Folk komme til ham i den
bestemte Hensigt at faa denne Gerning ud-
ført. Jeg har derfor sagt hele Tiden, at
naar der bliver indført tvungen Egtstabs-
stiftelse, og Præsten her ogsaa staa lige
over for Folk, som frivillig komme og ønske
den kirkelige Handling udført, er han efter
min Mening forpligtet dertil. Jeg vilde
naturligvis have sat overordentlig Pris paa
— hvad den ærede Ordfører, som jeg
haaber, forstaaer — at være i Overensstem-
melse med den ærede Ordfører; men jeg skal
ikke nægte, at jeg desuagtet sætter mere
Pris paa i dette Tilfælde at være i Over-
ensstemmelse med den højtærede Minister og
med det ærede Medlem for Viborg (Klein),
som jo er væsentlig enig med mig paa dette
Punkt. Jeg sætter for øvrigt ogsaa Pris
paa at være i Overensstemmelse paa dette
Punkt med en Mand, som den ærede Ord-
fører har refereret til forskellige Gange
baade i Betænkningen og i sine Udtalelser;
det er en saa bekendt Personlighed som
Morten Luther, der ganske rigtig siger,
hvad den ærede Ordfører gentagende har
refereret: „Og efterdi nu Bryllup og Egt-
stand er en verdslig Forretning, saa bør det
fig os geistlige eller Kirketjenere intet at

ville ordne eller regere heri“; altsaa Egt-
stabet skal jo derefter være underkastet den
verdslige Øvrighed. Det siger Luther i en
Bog om Egtstabet, som jeg forudsætter, at
den ærede Ordfører kender; men det er saa
undgaaet den ærede Ordførers Opmærksom-
hed eller forsvundet fra hans Hukommelse,
at, efter at Luther har talt om denne bor-
gerlige Stiftelse af Egtstabet, siger han:
„Men naar man begærer af os, at vi skulle
velsigne dem eller bede for dem i Kirken, da
ere vi skyldige at gøre det“. Selv om jeg
altsaa paa dette Punkt maa undvære at
være enig med den ærede Ordfører, faar jeg
det dog nogenlunde erstattet derved, at jeg
paa dette Punkt ved mig i Overensstemmelse
med Morten Luther, som mente, at det var
en Skyldighed for Præsten at bede for disse
Egtfolk i Kirken, naar de frivillig kom og
begærede denne kirkelige Handling. Den
ærede Ordfører har vistnok haft nogen Uret,
naar han mener, at min Stilling er saa
ganske forbavsende ulogisk og mærkværdig,
og det mener jeg saa meget mere, som der
er Udtalelser fra den ærede Ordfører, som
i alt Fald forekomme mig mindre klare og
tydelige. Jeg var med til der at stille et
Ændringsforslag, og jeg var paa dette
Punkt enig med den ærede Ordfører i, at
vedkommende Præster skulde tiltale og be-
handle det Egtepar, som nu traadte frem,
som et Egtepar. Jeg tillod mig da at gøre
den Bemærkning, at jeg syntes, jeg havde
den absolut logiske Ret dertil, da jeg sam-
tidig vilde forpligte Præsten — vedkommende
Præst i det Sogn, hvor Bruden for Egt-
stabet hørte hjemme — til at foretage den
kirkelige Handling. Den ærede Ordfører kan
ikke finde, at jeg der har udtalt mig logisk;
han siger i sit Foredrag, at Tanken med
denne Bestemmelse om, at Præsten skulde be-
handle dem som Egtfolk og tiltale dem
som saadanne, var den at værne Loven mod
Fornærmelser fra nogen Præsts eller Religi-
onstjeners Side. Den ærede Ordfører siger
fremdeles — jeg haaber, den højtærede For-
mand vil tillade mig at oplæse disse Ud-
talelser —: „Vi forlange, at enhver saadan
Mand her i Landet skal respektere Landets
Lov, og naar den betegner de paagældende
som Egtfolk, maa ingen Præst gaa ud fra
den modsatte Forudsætning“. Men samtidig
giver den ærede Ordfører og hans Menings-
fæller paa dette Punkt Præsterne Ret til at
undlade den kirkelige Handling bagefter, og
der vil dog vist den ærede Ordfører i Sand-
hedens Interesse indrømme mig, at naar
man tænker sig Præster, der nægte at
foretage dette, kunde det jo være, at der
blandt disse Præster var nogen, som gif ud